

Bergvesenet

Postboks 3021, 7002 Trondheim

Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr BV 1413	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering Trondheim	Gradering Åpen
Kommer fra ..arkiv USB	Ekstern rapport nr	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Tittel Befaring angående mulighetene for fortsatt drift av Åmdal Kobberverk				
Forfatter H. Mercoll		Dato 17/2 1962	Bedrift Åmdals Kobberverk A/S	
Kommune Tokke	Fylke Telemark	Bergdistrikt Østlandske	1: 50 000 kartblad 15134	1: 250 000 kartblad
Fagområde	Dokument type	Forekomster Åmdals Verk		
Råstofftype Malm/metall	Emneord Cu			
Sammendrag Rapporten gir en kort beskrivelse av malmens opptreden og vurderer muligheten for gjenstående malm og eventuell oppstartning av ny drift.				

Betenkning angående mulighetene for
fortsatt drift av Aamdals Kobberverk.

ved bergmester H. Merckoll.

Aamdals Kobberverk i Skafså, Telemark, har gjentagne ganger vært i drift i vekslende perioder helt fra 1600-tallet, og den siste driftsperiode ble avsluttet i 1945; grubene har senere ikke vært under belegg.

Geologisk opptrer malmen i 2 øst-vest forløpende malmsoner med ca. 70 m's avstand og et fall på 57° mot nord. Malmgangene er påvist langsefter en åsrygg med stigning vestover opp til et brattere avsnitt, hvor arbeidet ble satt i gang med inndrift av en stoll.

Den sydligste av malmsonene består av 2 særskilte malmganger - Hoffnung og Parallellen - som er adskilt ved et par meters berglag. Malmen på disse to gangene består, foruten av en del kobberkis, av "kobberglans" og "brogetkobber" og som en sjeldenhet gedigent sølv på Parallellgangen. Det var på disse at arbeidet opprinnelig ble satt i gang, med en horisontal stoll efter Hoffnuggangen som i alt er inndrevet muligens 1000 meter i vestlig retning. Malmen opptrer ikke jevnt og regelmessig, men i skråttstillede malmdrag som strekker seg mot dypet i østlig retning. Parallellgangen er tilsynelatende ikke så rikholdig som Hoffnuggangen; man har tilsynelatende inntrykk av at malmpartiene på de to ganger veksler således at et rikt parti på den ene tilvarer et fattig parti på den andre. I stollen vestover sees malmføringen efterhvert å bli mindre og gangen mer sammenpresset enn i de østlige partier, men videre østover er ikke gangene undersøkte.

Over stollens nivå er der innover Hoffnuggangen stedvis utstrosset endel i opp til 100 m høyde, og likeledes er der også fra stollen avsenket henved 50 m hvor utstrossing har funnet sted. På enkelte steder er der drevet korte tverrslag inn på Parallellgangen, hvor der også er utstrosset endel.

Betegnelsene A-topp, B-topp osv. refererer seg til de forskjellige malmførende partier over stollen, hvor utstrossing har foregått.

Den andre malmførende sone som ligger ca. 70 m nord for Hoffnuggastollen forløper parallellt med og med samme fall som den søndre malmsonen. Her er også to malmførende ganger: Howard og Johannes - adskilte ved noen få meters berglag. Johannesgangen er fattig, den fører endel svovelkisimpregnasjon, men settes her ut av betraktning.

Denne malmsonen ble påtruffet ved et tverrslag - Cross Cut - i kort avstand fra en mindre elv, hvor et primitivt kompressoranlegg på et tidlig tidspunkt var oppført av et engelsk grubeselskap.

Tverrslaget ble fortsatt videre innover frem til Hoffnungstollen og på samme nivå som denne.

Howardgangen er i årenes løp oppfaret ut fra dette tverrslaget og er den betydeligste av samtlige malmganger. Det er på denne at det vesentligste arbeide har funnet sted i de senere år, ved oppfaring efter strøket og på et malmdrag er der avsenket til et dyp av 100 m under stollens nivå. Nedover til dette dyp er der drevet strosser ut til sidene i god malmföring og samtidig strosset endel over feltortene mot öst og vest. Malmer består utelukkende av kobberkis som opptrer i tynne, opp til flere centimeter tykke, soner i den ca. 2 m mektige malmgang med markerte grenser mot heng og ligg.

Denne malmgangen er heller ikke undersøkt videre östover. For å forenkle driften bö der for noen år siden påbegynt inndrift av en stoll på samme nivå som Hoffnungstollen. Stollen ble inndrevet vestover, antagelig ca. 50 m i en malmförande sone, men ble innstillet under krigen. Avstanden inn til gruberommene i Howard er adskillig hundrede meter.

Malmgangene følger åsryggen nedover - östover - og skal være påvist i dagen på et betydelig lavere nivå. Samtidig skal der av engelskmennene være boret et borhull mot malmsonen og påvist malm på et nivå som formentlig er lavere enn bunnen av sjakten i Howard. Efter terrenget som faller ned mot et dalsökk - fortsettelsen av slukten ved Cross Cut - skulle der være grunn til å anta at avstanden inn til malmen vil være kort. Et profil i dagen tvers over malmsonene vil kunne gi et holdpunkt og være avgjørende for hvordan den förste foreløbige undersökelse bör utföras; enten ved borer eller ved inndrift av et kort tverrslag, hvorfra der eventuelt senere kan bores inn til Hoffnungsonen.

At der gjenstår adskillig malm ut til sidene og under den 100 m dype sjakt i Howard - den såkalte Ingeborgsjakt - er kjent; og efter den gjengse oppfatning, skal malmgangene være mer lovende jo lenger östover man kommer i de hittil kjente partier. Såfremt en undersökelse skulle konstatere malmens fortsettelse, ville et nytt angrepspunkt på et lavere nivå medföra at driftforholdene bedres betydelig, idet vannlensing, ventilasjon og transporter forenkles - arbeider som tidligere har vært ganske store og medfört betydelige utgifter.

Hvorvidt malmgangene er så rike at de vil være gjenstand for en rasjonell drift, er det umulig å kunne uttale seg om uten at nærmere undersökelse blir foretatt.

Malmföringen er jo ukjent i disse östlige partier. I tilfelle av at der påtreffes malmföring og der kan göras regning med en netto kobbergehalt på ca. 1% kobber, skulle der være muligheter for å få i gang en regningsvarende produksjon.

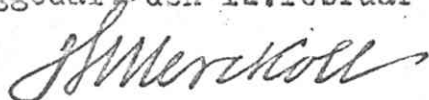
En eventuell årsproduksjon bør antagelig baseres på 500 tonn kobber som ved et konsentrat med 25% kobber - der er tidligere produsert konsentrat med 30% - skulle tilsvare en konsentratmengde på 2000 tonn.

Det kan være mulig at Falconbridge, Kristiansand S, vil være avtager av konsentratet som i så fall kan sendes med lastebil + tilhenger, hver på 5 tonn, de ca. 200 km for å unngå tap ved omlastinger under transporten.

Såfremt konsentratet skulle røstes ved Verpen, måtte en røsteovn ominnredes - sammenlign røsteovnene ved Eiterheim - og konsentratet sendes med bil ca. 100 km til Kragerø og eventuelt med lekter til Verpen. Der kan jo være en mulighet for å røste kobberkonsentrat også fra andre norske produsenter, og derved foranledige en videre foredling med nyttiggjørelse av konsentratets innhold av svovel og jern.

Angående bergverksrettighetene kan bemerkes at disse er underkastet Konsessionslovens bestemmelser. Konsesjonen er fra 1938 med en løpetid på 60 år (?), og såfremt Norsk Sprengstofindustri A/S oppgir sine rettigheter, tilfaller disse den norske stat uten godtgjørelse.

Heggedal, den 12. februar 1962.

H. Merckoll

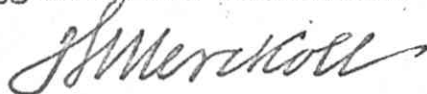
En eventuell årsproduksjon bør antagelig baseres på 500 tonn kobber som ved et konsentrat med 25% kobber - der er tidligere produsert konsentrat med 30% - skulle tilsvare en konsentratmengde på 2000 tonn.

Det kan være mulig at Falconbridge, Kristiansand S, vil være avtager av konsentratet som i så fall kan sendes med lastebil + tilhenger, hver på 5 tonn, de ca. 200 km for å unngå tap ved omlastinger under transporten.

Såfremt konsentratet skulle røstes ved Verpen, måtte en røsteovn ominnredes - sammenlign røsteovnene ved Eiterheim - og konsentratet sendes med bil ca. 100 km til Kragerø og eventuelt med lekter til Verpen. Der kan jo være en mulighet for å røste kobberkonsentrat også fra andre norske produsenter, og derved foranledige en videre foredling med nyttiggjørelse av konsentratets innhold av svovel og jern.

Angående bergverksrettighetene kan bemerkes at disse er underkastet Konsessionslovens bestemmelser. Konsesjonen er fra 1938 med en løpetid på 60 år (?), og såfremt Norsk Sprængstofindustri A/S oppgir sine rettigheter, tilfaller disse den norske stat uten godtgjørelse.

Heggedal, den 12. februar 1962.

H. Merckoll